

SS. PP. PACHOMII ET
THEODORICI EPISTOLAE, ET VERBA
MYSTICA.

EPISTOLA PATRIS NOSTRI PACHOMII *Ad
sanctum virum Cornelium, qui Pater fuit
monasterii Mochanseos: in qua loquitur juxta
linguam quae ambobus ab Angelo tradita est, et
cujus nos sonum audivimus, caeterum vires et
sensem intelligere non possumus.*

I. Deus sapiens, Deus absque ullis occasionibus bonus, Deus sine omni querela, dedit requiem spiritui tuo: et tu da requiem animae tuae: ut laetetur Sion in diebus nativitatis suae. Fac opus Iotae, quod vocatum est Y in diebus antiquis: et pone Delta ante oculos, ut bene sit animae tuae. Ro tetendit manum suam, ut perveniret ad te; quod est Iota: hoc est sepulcrum cubiculi tui. Cane tu Ω, ne forte Ω tibi canat saeculum impudentissimum. Laetetur tecum, ne tu cum saeculo gaudeas procacissimo. Memento Hetae: ne obliviscaris Kalendarum, quae sunt dies paupertatis et cubilis tui. Tolle tibi Iota, quod praecipuum est ex eis: non enim erat Lambda in Heta; et idcirco enutritus es sine pannis. Revertere ad Kalendas quae sunt Xi, de Y paraverunt plaustra tabernaculi Principes tribuum, et obtulerunt ea laetantes, cunctaque dona cum omni gaudio. Et tu ut sapiens cognosce capillum capitis tui in via,

ut veniat gratia super his, quae sunt dies innocentiae tuae. Numquid non Kalendae sunt Tau? Heta est Pascha. In his omnibus ne obliviscaris Simmae, quod vocatur quidem Simma, sed habet communionem cum Ro: donavit illi partem suam, ut fiat dives in Ω. Litterae hujus Epistolae scriptae sunt Delta, et Iota. Saluta caput et pedes, et manus, et oculos, et reliqua spiritus tui, quae sunt Alpha.

EPISTOLA PATRIS NOSTRI PACHOMII *Ad Patrem monasterii Syrum, qui et ipse gratiam cum Pachomio et Cornelio Angelicae linguae acceperat.*

85 II. Memento quae scripserim tibi Y, in Epistola propter Tau scriptum, et recordare, et scribe Ni propter Simma quod scriptum est. Numquid Xi non est Y, quod in Kappa convertitur? In his omnibus recordare, et scribe Ni et Iota ut Alpha pulchre scribatur in gratiam excelsorum. Numquid, **86** Moe non est Y et Kappa: Kappa non est Tau? Aperi os tuum, et leva faciem tuam, ut oculi tui videant, et possis legere quae scripta sunt. Attende diligenter, et cave ne scribas Delta super Phi, et inveterescant dies tui, et aquae tuae imminuantur. Memento, et scribe Theta et Ro, ut Ro scribatur bene.

EPISTOLA PATRIS NOSTRI PACHOMII *Ad
Patrem monasterii Cornelium, quod vocatur
Mochanseos.*

III. Honora Dominum, et confortaberis. Memento gemitus sanctorum. Simma et Phi fiat: domus tua juxta annos tuos sit disposita, juxta exempla sanctorum, non in cibis temporalibus, neque in ulla similitudine eorum, quae videntur in coelo sive in terra. Habetote Ω, ut possitis occurrere Deo in die visitationis, liberati ab increpatione Marthae. Para domum tuam secundum terminos ejus. Observa Theta, ne reus sis increpationis ejus, cui dictum est, *Redde rationem dispensationis tuae (Luc. XVI)*; vel illius qui comedit et bibit cum ebriis, quando noluit fodere, nec dare conservis cibaria in tempore suo (**Matth. XXIV**). Ideo reddiderunt ei, quia oblitus est legis Dei, et infirmos visitare contempsit. Et idcirco fluctuare coepit, et indigere pane: imitans homines confidentissimos et arrogantes, qui noluerunt domum Hi. Homo, cognosce quae dicuntur, quia bellum Domini in manibus eorum est, et creditum est eis, ut regerent carnem suam, et stare facerent: si forte possent effugere increpationem Danielis, et ruinam Esau, et duritiam Moab, et defectionem Ismaelis, et illecebras saturitatis ac ventris, quia sapuerunt ea quae super terram sunt. Abundantia autem hominis sapientia ejus est. O homo, trade disciplinae cor tuum, ne multiplices mortuos in contemptu et negligentia tua, propter errorem cordis tui. O homo, ne visibilia despicias. Mercenarius non est pastor: in tenebris vulpes comedunt. Tene gladium gloriae tuae, cognosce loricam justitiae, et ne contemnas habitaculum sapientiae. Fac tibi sacculos, qui non

inveterescant: ut possis ad foramen aspidum mittere manum. Ne inebrieris vino, ex quo ruinae fiunt plurimae, et ambulant nudi super terram. Cogita quod lex data sit de muliere menstruata, ut extra castra projiciatur: viae enim ejus stratae sunt spinis. Paupertas humiliat virum, et perstillat domus, ubi otiosae sunt manus. Ne infirmeris ad plagas lignorum, Tau et Ro. Ventrins insania peior est omnibus malis. Error oculorum imminuit prudentiam sapientum. Deficit sapiens propter concupiscentiam carnis in carne, quod sanguis sanguini misceatur. Omnes qui estis cooperatores Dei, ne perdati gloriam vestram. Scito ante omnia quod si fueris in Alpha, Deus consentiet tibi. Cum autem Deo consenseris, in quo cursus tuus est, gaudere non poteris in omni re vana: cujus si curam gesseris, prudentia tua vertetur in stultitiam. Qui ebrius est, ebrium non potest adjuvare. Qui errat quomodo erranti monstrabit viam? qui voluerit ductore eo uti, vae illi. Caecus enim caecum ducet in foveam. Sapientia apud sanctos est, et in illis Dei voluntas reperitur: non in his quibus repugnat Deus; et qui dicunt: Deus in nobis est; gaudium eorum convertetur in luctum. Non enim cognoverunt mysterium Dei: neque invenerunt viam servorum, ut operentur in ea. Flagellati sunt, et non doluerunt: seducti sunt, et non intellexerunt. In **87** his omnibus, o homo Dei, revertere in excelsum; quod est scientia sapientiae. Scriptum est, *Non concupisces* (**Exod. XX**), et rursum, non inebriaberis. Desiderium non est unius rei. Laudatur peccator in operibus manuum suarum. Dictum est et aliis: *Qualem domum aedificabilis mihi* (**Isai. LXVI**)? qui quadraginta annis audierunt sermonem Dei, et non ei obtulerunt victimas, nec annis septuaginta jejunaverunt illi. Cor enim eorum erat post idola, nec voluerunt Deo vacare dicenti: *Vacate et videte quoniam ego sum Deus* (**Psal.**

XLV), et usque ad hanc diem non vacant Deo! Dicitur tibi homo, *Quare diligitis vanitatem (Psal. IV)*? An cor vestrum aggravatum est? Cain operabatur terram, ut offerret victimas Deo, et condidit civitatem, sed non juxta scientiam, quae placet Deo, fecit haec omnia. Noe et omnis domus ejus in arca de mundi est servata naufragio. Abraham dives fuit: Isaac reliquit benedictionem Jacob. Ipseque Jacob intellexit quem amare deberet, et benedictionem ejus legis instar habuerunt. Joseph adjutor fuit generis sui, quia peccatum fugit, et detestatus est voluptatem, ostenditque posteris quod visitaturus eos esset Deus, et aperuit mysteria futurorum, memoriam relinquens sapientiae suae. Surrexit postea Moyses, qui saeculi vicit illecebras, divitias pro nihilo habuit, Aegyptiorum sapientiam stultam esse monstravit. Idcirco Jesus ministrabat ei, qui intellexit doctrinam eorum, et habuit socium Caleb. Homines stulti non intellexerunt haec, et idcirco lumen tenebras esse dixerunt. Deus dedit justificationes suas, ut ambularet populus in eis, et in his omnibus non invenerunt cor suum, nec conversati sunt in mandatis Dei: sed vacabant desideriis suis, et non operibus Dei. O homo, usquequo non audis dicentem tibi: *Vacate, et videte quia ego sum Deus (Psal. XLV)*: Sed unusquisque sequitur cogitationes animae suae? Num visitastis infirmos, quare moriemini? cur ad laqueum curritis? Haec sunt enim praecepta vitalia, quae acceperunt sancti, ut versarentur in eis, ut nihil aliud cogitarent, ut facerent opera digna immortalitate. Volatilia coeli non seminant nec metunt, et Deus dedit eis, ut raperent **88** ex universis fructibus, et gratuito viverent. Homo iniquus et pessimus qui res alienas desiderat, imitator est avium pessimarum; rapit et comedit non sua. Hos vitare debemus, et intelligere parabolas, et non esse raptores et

iniqui; sed imitari majores nostros, qui placuerunt Domino, et increpaverunt Adam, quia comedit ad persuasionem Evae. Quia antequam comederet, nomina cunctis rebus imposuit, et nunc quoque suis vocabulis appellantur. Postquam autem comedit, ejectus est de paradiso, et operatus est terram, genuitque Cain et Abel, qui creverunt, et operati sunt juxta voluntatem suam. Opus Abel placuit Deo magis quam Cain, quia quae erant electa et primaria offerebat Deo; e contrario Cain si quid deterius fuit, hoc obtulit Deo: qui in exemplum humani generis praecesserunt. Omnes enim qui electa offerunt Deo, similes sunt Abel; qui deteriora, Cain operibus comparantur; et ejus qui irrisit patrem suum, et nuditatem ejus fratribus nuntiavit; et illius qui aedificavit turrim in campo Sennaar, oblitus misericordiam Dei, a quo in arca servatus est, et liberatus a diluvio, et a quo benedicti sunt patres ejus. Qui furore quodam socios hortabantur, dicentes: Venite, dolemus lapides, ac caedamus sycomoros et cedros, et faciamus nobis turrim, non considerantes ultionem turris Chalannae, quomodo Deus diviserit linguas eorum, volentium aedificare turrim superbiae ad coelum usque tendentem, et Orientalem plagam relinquentium; quia obliti sunt legem Dei, quam in corde susceperunt. Nunc igitur provide et intellige ultionem turris; quae, quamvis excelsa sit, ad coelum usque pervenire non poterat: et lapis super lapidem non relinquetur in templo, in quo contra Christum Phariseorum est congregata impietas. Scriptum est, *Non pertransibit generatio eorum donec haec omnia fiant* (**Luc. XXI**). Nunc tempus est, ut operemur Domino, quia salus nostra in tempore est angustiae, si potuerimus ejus calcare vestigia, et dicere semper: *Magnificetur Dominus, qui diligunt salutare ejus* (**Psal. XXXIX**). Et iterum: *Ego autem sperabo in te*

semper (Psal. LXX). Non enim est fides quae tantum 89 tempore gaudii est, et deficit in tempore tribulationis. Scriptum est: Quae egredientur ex ore tuo, observa ut facias (Deut. XXIII). Et rursus: Si voveris Domino, ne moreris reddere: ne forte requirat Dominus a te, et sit tibi in peccatum. Quare si dixeris: Ego autem sperabo in te semper; et in hoc sponderis, imple opere, ut in tribulatione quoque salutem merearis a Domino. Recordare quod scriptum est: Ne deficias, et custodi consilium meum et cognitionem, ut vivat anima tua (Prov. III). Qui enim custodit mandatum legis, servat animam suam. Scriptum est: Operuit nos umbra mortis, et non sumus obliti nominis Dei nostri. Si expandimus manus nostras ad Deum alienum (Psal. XLIII). Et iterum: Occupaverunt me laquei mortis, pericula inferni invenerunt me. Tribulationem et dolorem inveni. In omnibus his non est conversum retrorsum cor nostrum, sed nomen Domini invocavi (Psal. XVII). Dicit et alius credens corde firmissimo: Non timebo millia populi circumdantis me (Psal. III). Et hoc dicit, quia habet fiduciam in Deo. Fili, ne deficias, suscita amicum tuum, pro quo fidem fecisti, sciens quod omnes gentes ut surculi 90 ex igne, et sicut stipulae leves, quae huc atque illuc aura celeri deferuntur, et sicut pulvis qui raptatur turbine. Scito quod scriptum sit tibi, ne cum videris equum et ascensorem, et infinitam multitudinem, timeas animo; sed memento Domini Dei tui, qui dedit tibi fortitudinem, ut in praelio vinceret; qui omnes homines vult salvare, et venire ad scientiam veritatis (I Tim. II). Si audisti vocem Dei loquentis, Coelum et terram ego impleo, non timebis, sed dices: Dominus noster in coelo sursum, et super terram deorsum, ne audias: Modicae fidei, quare dubitasti? Et tu rursus respondebis: Nisi quia Dominus erat in nobis, cum

consurgerent homines in nos, forte vivos deglutissent nos. Saepe enim ab adolescentia tua pugnaverunt contra te: et tu portasti jugum fidei a pueritia tua. Nec percussum est dorsum tuum oneribus Aegyptiis, nec servierunt manus tuae in cophino; quia circumcisionem amasti spiritalem: quae occasionem dedit saluti animae tuae. Breviter auditis: grande periculum est hominis, dum mustum est, ne efferveat.

EPISTOLA PATRIS NOSTRI PACHOMII *Ad
Syrum Patrem monasterii Chnum, et Joannem
Praepositum domus ejusdem monasterii.*

IV. Transivimus per te, et non potuimus prae nimia festinatione divinum tecum conferre sermonem: ideo nunc per epistolam loquimur. Omni virtute contende, ut impleas consuetudinem monasterii, et facias quae praecepta sunt: ne correptioni futuri temporis praepareris, fuerisque in peccatorum vinculis condemnandus, et offerendus Deo propter negligentiam, non solum tuam, sed et fratrum qui tecum sunt, et cooperantur tibi, scientium, quod ea quae nobis dedit, illis fidelissime tradiderimus. Memineris et ministerii laborisque Sanctorum, et amici tui, qui cognoverunt voluntatem Dei: ut et ipsi fiant cohaeredes ejusdem repromissionis, et habeant immortalem fidem a Deo, quae creata est per spiritum prophetarum, et ab apostolis roborata. Qui sustinuerunt pro ea omnes angustias et persecutiones. Crediderunt enim repromissioni ejus, et idcirco fragrantiam boni odoris sibi paraverunt. Consideremus ergo eos, quos

Deus dominatione donavit, si forte eis servire mereamur, et eorum adhaerere doctrinae, relicta omni superbia et peccato: fortissime resistentes Alpha, quod absque timore operatur in corporibus. *Absorpta est enim mors in victoria (I Cor. XV).* Et quomodo rursum infirmi sumus in hoc tempore; scientes quod statuta sit Ecclesia et dirigenda in bonum, sicut et praedixit tibi. Nosti quod non gloriatur securis sine eo qui praecidit in ea, et quae doceant nos Scripturae habere responsum mortis (**II Cor. II**): quam si devoraverimus, salvamus animam nostram. Non est timendus interitus in loco peregrinationis nostrae; sed pugnandum, quomodo pacem cum his qui Dei justificationes custodiunt, habere possimus. Heta, si lucreris omnem mundum, et habeas contra Deum inimicitias, quae est utilitas? Decet igitur ut quae dicuntur nobis, aliquando intelligamus: scientes quia mundus praetereat, et desideria ejus. Vigilate et videte quomodo ambuletis. Novimus quod ineruditus occurrat mors. Et **91** non intelligite tempora, in quibus est error et seductio. Considera horas atque momenta, et mensium spatia, quorum cursu humana vita devolvitur: et eorum numero scitur, quanto tempore unusquisque vixerit: ut possint colligere vires suas, et implere ex his horrea, et sementem futuris messibus praeparare, et ut culturae studia tempore messionis inveniant, et coram Deo et omnibus possideant necessaria, mortis timore superato, et transeunte mundo, non celebrent festos dies in veteribus vestimentis. Civitates destructae sunt et repletae alienis, qui haud pii sunt inire consilium sapiens. Fluxit in deserto aqua, et exsultaverunt jumenta ac volatilia. Sapiens et continens homo non ungetur unguento, quod demolitae sunt muscae morientes, et quod compositum est filiis agri. Ideo vigilare debemus, et omni sollicitudine futuris lapidibus

providere: ut non confundamur in tempore, quando venerint tempora refrigerii, et ne inveniamur subditi servituti, sed ut simus nova conspersio: scientes quod pulchritudo nobiscum sit. Loquitur et alibi sermo divinus: *Numquid comedam carnes taurorum, aut sanguinem hircorum bibam (Psal. XLIX)?* Quamobrem non circumferamur omni vento doctrinae: quia venit tempus ut sancti regnum accipiant. Expandit Sion manus suas, non est qui consoletur eam. **92** Juvenes infirmati sunt in plagis lignorum: dispergentes aquas itineris sui. *Myrmicoleon periit, eo quia non haberet escam (Job. IV).* Qui cum fure partitur, odit animam suam. Profanas et novas doctrinas devita. Advena sicut indigena sit inter vos. *Occidit in grandine vineas eorum, et sycomoros eorum in pruina (Psal. LXXVII).* Acceptabilis regis minister intelligens. Mel invenisti, comede quod sufficit, ne forte satiatu evomas id. Memento iudicii, et misericordiae, ac fidei. Iudicii, per quod regiones habitabiles fiunt: misericordiae, per quam glorificatur Deus: fidei, quae fundamentum est mortuorum atque vivorum: ut per hoc spem possidere valeamus. Pugna atque contende, et qui tecum sunt fratres, quia scripsi vobis in figuris et in parabolis, ut quaeratis ea sapienter, sequentes sanctorum vestigia: nec incurratis in iudicium Dei, docti sermonibus ejus. Hiems praesentis saeculi nos ambulare non prohibeat: sed incessabiliter justitiam Dei semper operemur recordantes illius testimonii: *Donec pertranseat hiems, et pluvia abeat ac recedat sibi (Cant. II).* Deus adjutor nostri sit in pace, quae mensuram non habet largitatis, quae sit in domibus nostris, donec vespertinum tempus pertranseat. Haec omnia scripsi vobis, ut nunc laborantes requiem in futurum habere possitis.

EPISTOLA PATRIS NOSTRI PACHOMII *Ad
universa Monasteria: ut cuncti fratres
congregentur in Monasterium majus, quod
vocatur Baum, in diebus Paschae, et sit omnium
una solemnitas.*

V. Curam vestrae prudentiae congregandae subire debetis, ut sit aperta janua vestra antequam exeatis e saeculo. Pauper cum vescitur, juxta mensuram suae paupertatis vescitur. Dixi vobis, ut noveritis horas ac tempora pueritiae vestrae, ut non sitis solliciti de domo, quae praeparata est vestra venatio. Et vos quando venitis ad nos, habetote sollicitudinem lectuli infirmantium, ut sternatis illum, et non indigeatis pane. Si quando invenire valeatis culcitram sive pulvillum ad caput, ut languidi requiescant: ut monimentum quod nobis scriptum est, impleatur: *Si quis autem suorum, et maxime domesticorum curam non habet, deterior infideli est (I Tim. V).* Gith virga excutitur, et cuminum comeditur cum pane (**Isai. XXVII**). Si attrectastis capillum capitis vestri, et invenistis unguentum barbae vestrae, quod descendit usque ad fimbriam vestimentorum vestrorum, implere poteritis omnia quae scripta sunt vobis. Legimus alibi: Ne deficient oculi vestri; alacrior est enim merces operibus tuis: ideo fluant oculi vestri aqua, et defluant lacrymae diebus ac noctibus, nec deficient. Volo vos esse similes eorum, qui ignoraverunt dexteram suam et sinistram. Vigilate, et tendite arcus

vestros. *Tetenderunt enim adversarii arcum, rem amaram* (Psal. LXIII). Recordamini quod sancti aperiant ostium suum omni transeunti. Praecipitur nobis ut intremus cubiculum nostrum, et claudamus ostium, nec omni vento circumferamus. Unde diligentius oportet attendere, ne in bonitatis tempora absorbeamur; sed ut imitemur ea tempora quae 93-94 fuerunt ante diluvium, quando unusquisque justorum placuit Deo cum omni domo ac liberis suis, et nullum peccatum inventum est in eis. Postea vero crescente iniquitate, et omni terra carnis vitiis adhaerente, offenderunt Deum, et in condemnatione eorum solus Noe cum domo ac liberis diluvio inundante servatus est, et periclitante mundo, tenuit justitiae gubernacula, nec ulla peccatorum tempestate superatus est. Et qui eum deriserat, et fratribus suis nuntiaverat nuditatem ejus, maledictus est cum semine suo, et impletum est eo tempore illud quod scriptum est: *Qui inhonorat justum, peccat* (Prov. XVII). Et rursum: *Maledictus qui maledicit patri et matri* (Exod. XXI): Sicut Esau contemnebat parentes suos. Unde scriptum est de eo: *Ne quis fornicator aut profanus, sicut Esau* (Heb. XIII). Rebeccaque studio factum est, ut non consequeretur benedictionem, nec stolam primogeniti acciperet, offensis parentibus suis, qui reddentes ei vicem, et ad aemulationem boni operis superbiam illius provocantes, induerunt vestimentis ejus Jacob. Non enim merebatur eorum uti vestibus, quos superbus ac rigidus negligebat. Et idcirco non diviserunt substantiam suam filiis ejus: sed cuncta dederunt Jacob, qui innocenter habitabat domum, et eorum obtemperabat imperiis. Loquitur et Salomon de Esau: *Filius inobediens in perditione*. Et Moyses pari sensu, *Maledictus, inquit, homo qui maledicit patri vel*

matri (Exod. XXI). Rursumque Salomon: Filio doloso nihil erit boni (Prov. XIV). Perdidit ergo benedictionem, et paterna haereditate privatus est. Quid loquar de Adam, qui ab initio humani generis in formam inobedientiae contemptusque praecessit? Datus est enim ei dominatus in omnes bestias terrae; sicut et primogenito iussa sunt dari duplicia omnia. Postquam vero contempsit imperium Dei, non solum perdidit dominationem; sed et ejectus est de loco, quem ad habitationem acceperat in similitudinem hominis fornicantis, qui de Ecclesia ejicitur, et a quo aufertur gloria sua. Omnia quae ille perpressus est, sustinebunt hi qui Dei iussa contemnunt, et ambulantes in superbia sentient illud quod scriptum est: *Dixit, et devoravit eos terra (Num. XVI).* Nos vero, justī viri imitemur exemplum, qui sapienter suam servavit domum, et gigantum percussa superbia, humilitate servatus est. Nec mirum si ipse et liberi, atque uxores eorum, de cuncto humano genere reservati sunt: cum etiam jumenta et volatilia evaserint mortem, et obedientia liberati sint. Columbam emisit de arca Noe, quae mittentis parens voluntati, ivit et reversa est, et condemnavit obedientia sua homines contemptores; eo quod avis audierit justum, et homines non audierint Deum. Omnes quoque bestiae et cuncta animantia per obedientiam liberata sunt. Et quia talia erant, propterea de illis obtulit victimas Deo. Quae historia nos docet, quae scilicet in Dei offerantur sacrificio [*Al. sacrificia*]; et si obedientes ad illius fuerint jussionem, eruantur de laqueis diaboli, et ejus bonis perfruantur; non secundum opera justitiae suae, sed secundum misericordiam ejus, qua ei omnes appropinquavimus. Quae ventura scientes nobis invicem charitate jungamur, ut effugere possimus imminentem sententiam Dei. Noli ad iracundiam aliquem provocari, ne

forte moriatur, et relinquare ligatus, omnisque ejus tristitia in tuam animam conferatur, et effundat iram suam super te Deus, quia et tu effudisti furorem tuum super fratrem tuum. Non obliviscamini mandatorum Dei, ne dicatur de vobis: *Verterunt ad me dorsa sua, et non faciem, et in tempore afflictionis suae dicent, surge et salvos nos fac (Jerem. II)*. Et ipse respondebit: Arguam delicias eorum, et non eos faciam pervenire ad pascha, ad quod convocantur. Laboremus, invicem onera nostra portantes, sicut et Christus portavit infirmitates nostras in suo corpore, et non defecit. Si magister noster est Christus, simus ejus imitatores, et illius portemus injurias: ne in futuro tempore a nostris fratribus, qui tribulationes passi sunt, separemur. Sicut et alii passi sunt, qui noluerunt virtutibus vacare, sed vitiis. Noster autem iudex et testis est Deus, de coelo cuncta prospectans, et in die visitationis secundum opera singulis redditurus. Omniaque sancti ejus sequantur vestigia, quorum et nos debemus audire praecepta. Locutus sum vobis per infirmitatem meam.

95-96 EPISTOLA P. N. PACHOMII *Ad Syrum*
Patrem monasterii, quod vocatur Chnum, et
Joannem Praepositum in eodem monasterio
unius domus.

VI. Volo vos intelligere litteras, quas scripsistis mihi, et quas ego rescripsi vobis, et quomodo oporteat omnia spiritali Alphabeti elementa cognoscere. Scribite Moe super Heta et

Theta, et scribite Zeta super Xi: et Moe et Lambda et Iota. Quomodo legentes has litteras compleveritis, scribite vobis, ut intelligatis mysteria litterarum. Ne scribatis Moe super Xi et Eta et Hi: sed ut magis scribatis Zeta super Xi, et Moe super Heta et Theta. Susceptis litteris vestris statim rescripsi, et ad mystica ego quoque sacrata respondi. Animadverti enim terminos esse Epistolae vestrae Heta et Theta: et idcirco etiam ego in eundem sensum verbaque consensi: ne impar viderer vestrae negligentiae, et aliquid ex nobis damni sustineretis. Scripsi ergo vobis Simma Phi: rescribite Chi. Itaque nunc in diebus istis non scribimus Theta Moe. Et ne dixeritis: possumus scribere N, Heta, Phi, Labda, OYYOYY, Labda, Iota, Labda; ecce scripsi vobis et Xi totum atque perfectum in gyros. Et vos scribitis Xi et Phi, ut possitis scribere Simma Moe. Ecce Theta scriptum est antehac. Sufficiat vobis curam habere Kappa et Tau. Si tamen exituri estis, scripsimus vobis Hi, propter laborem vestrum, ut omnem adhibeatis sollicitudinem antequam proficiscamini. Nam et nos eandem curam habemus quam et vos: neque scripsimus Kappa et Tau. Scripsi vobis nomine, unde et vos, quando videritis scriptum Kappa et Tau, rescribite Zeta. Quando videritis Simma et Phi, rescribite Moe. Quando videritis Labda, Iota, Labda, rescribite Xi. Quando videritis YOYY Kappa, Ro, quia invenimus scriptum; nos autem scripsimus Simma, Phi habete curam. Hoc enim scribitur in diebus istis Ro, solliciti estote: quae litterae vocantur Aegyptiace Orez et Thei. Scriptum invenimus enim, quaeque vocantur Aegyptiace litterae Bei et Thei. Habete ergo curam Hi, et scribite Alpha; quia dedi vobis illud pro Hi. Scribite quoque Simma, quia scriptum est Tau et Delta, ut ad nos pervenire valeatis. Cavete ne obliviscamini scribere Psi super Kappa, quia scriptum est prius, et Ro ante

illud scriptum est: et ne forte dicatis Theta scriptum esse, et partem Xi. Ideo totum scribimus Beta; ne diceretis quod Gamma sit scriptum. In omni Epistola quam scripsi vobis, de vestra sessione continetur et de resurrectione, et de umbra antemuralis, quae est extra murum. Odor sapientiae vestrae ad nos usque pervenit, et compulit haec vobis scribere. Et vos ut sapientes intelligite quae scripserim vobis: et exhibete vos quales meus sermo describere elegit.

EPISTOLA PATRIS NOSTRI PACHOMII *Ad
universa monasteria, ut congregentur omnes
monasteriorum Principes et domorum
Praepositi in monasterium quod vocatur Baum,
vicesimo die mensis qui apud Aegyptios
appellatur Mesore [Lat. Augustus], ut rite
omnium peccatorum atque operum remissio
compleatur.*

VII. Tempus in proximo est, ut in unum conveniatis juxta morem pristinum, juxta antiquam consuetudinem, ut remissio omnium rerum rite celebretur, ut cognoscatis invicem: ut dimittant singuli, juxta praeceptum Evangelii, debita fratribus suis., et tristitias ac simultates: et si quid est jurgii, a choro sanctorum abigatur: ut liberent corda sua timore Dei, et fugato mendacio, dominetur veritas, ut, cessantibus bellis, pacis tranquillitas redeat; et in ea ambulare possitis coram Deo et

hominibus: ut omnes aequaliter diligatis: ut serviatis Deo atque concordiae, et non concupiscentiis variis, et errori oculorum vestrorum: et tumentis scientiae fraudulentis, carnisque vitiis. E quibus oriuntur schismata, et contemptus legis Dei, contentio, malae cogitationes quae igne iracundiae bullientes quandoque erumpunt foras, et despumant in corporis voluptatibus. Idcirco scripta est lex Dei, ut lex corporum et iura solvantur: et erubescant, qui in eorum 97-98 ambulant concupiscentiis; tandemque redeant ad Deum, et spretis temporalibus, aeterna perquirant: praeparati sanctorum haereditati, qui contempserunt praesentem vitam pro vita futuri saeculi: pro malitia sperantes benignitatem, pro tumultu atque discordiis pacem et concordiam, pro adoptione carnis, famulatum Dei. Ut ea quaerant, quae placent illius voluntati, carnis incentiva superantes. Scriptum est enim: *Si dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet et vobis Pater vester, qui in coelis est, delicta vestra (Matth. VI)*. Et rursum: *Dimittant singuli fratribus ex corde suo*. Et iterum: *Dimittite, et dimittetur vobis (Matth. XVIII)*. Et deinde: *Benefacite his qui oderunt vos (Luc. VI)*. Et alibi: *Ne vincaris in malo: sed vince in bono malum (Matth. V)*. Et illud: *Ne dicas, Vindica me de inimico meo (Luc. XVIII)*. Et alibi: *Non reddentes malum pro malo (I Pet. III)*. Et iterum: *Providentes bona coram omnibus hominibus (Rom. XII)*. Et illud: *Non vosmetipsos vindicantes, charissimi (Ibid.)*. Nec non et alibi: *Estote invicem benigni, operantes bonum ad omnes (Ephes. IV)*. Et iterum: *Diligite inimicos vestros: benefacite his qui oderunt vos: orate pro his, qui vos persequuntur (Luc. VI)*. Consideremus ergo, fratres charissimi, quantis testimoniis homo fidelis concluditur a Deo ne peccet: si tamen voluerit audire legem ejus, et inclinare

aurem suam praeceptis illius: aperire oculos, dirigere cor, ut possit implere quod dicitur. Multi enim sunt qui desiderant quidem bona, et Deum quaerunt cum lacrymis, et diebus ac noctibus ingemiscunt; sed decepti oculorum concupiscentiis, et carnis titillationibus superati, dormierunt in gemitu et dolore cordis, quod non potuerunt dominari carni suae, et aestuantium cogitationum incentiva comprimere; pro firmis et perpetuis inania breviaque sectantes. Qui desiderant legem, et opere, Dei destruunt voluntatem: vera judicant, et vincuntur mendaciis. Ideo ingemiscunt, juxta eloquia prophetarum, et perpetuo terrore fluctuant, donec deficient; et tabescant in viis suis et dormiant in doloribus. Qui autem vere justii sunt, et habent in se pacem, perfruuntur gaudio sempiterno.

EPISTOLA PATRIS NOSTRI PACHOMII *Ad fratres qui tondebant in deserto capras, de quarum filis texuntur cilicia.*

VIII. Deus quaerit diligentes se: sicut invenit Israel quasi uvam in deserto, et quasi ficus primitivas, sic inventus est et Jacob in Mesopotamia cum erraret quasi uva in solitudine, et Joseph in Aegypto sicut ficus primitiva: quem inter omnes fratres suos cognovit Deus, et dedit ei principatum post multas angustias. Quem debemus imitari, quia vicit carnem suam, prostravitque peccatum, et oculorum calcavit insidias. Non est secutus saturitatem ventris, ut servaret animam suam sanctam Deo, ut fieret templum Spiritus sancti, et captivitatem libertate mutaret. Non obliviscetur Deus timentium se, et facientium

justitiam ejus. Unde et ille adolescens, atque in lubrico aetatis positus, quem carnis blandimenta non vicerunt, vicit vincula et carceres, et in loco angustiae placuit Deo. Et nos ergo confidamus, quod Deus nobiscum sit in solitudine, et recordatio ejus semper in corde sit nostro. Servemusque sanctam carnem et animam in deserto, sicut et Joseph in captivitate servavit, ut meminerit nostri Deus, et sit nobiscum usque ad finem.

VERBA PER LITTERAS P. N. PACHOMII *In lingua abscondita, de his quae futura sunt.*

IX. AΩ. Saecula efferbuerunt in malo, quod est Delta. BY fructus completus est in labiis, quod est Tau. IX. Deus oblivisci fecit me paupertatis in domo mea de capite montium usque ad verticem eorum, quod est PO. ΛΦ propter dormitationem viduae, et gloriam pauperis, quod est OY. EY. Audierunt montes laetitiam terrae, quod est ΞΞI. Terra abscondita est absque pretio quod est N. NC planae erunt super oculis usque ad vesperam I. EP. putasne respicient super puteum, quod est Π. IY. Biberunt absconditum in laetitia, quod est Iota. PO factum est spolia terrae sine sanguine. NAΞ facta sunt profundus abyssi in luctu cordis, quod est ΞE. HN. Fugerunt absconditi sine timore, quod est OAΩ. **99-100** Qui novit si revertatur et agat poenitentiam Deus. TBΨ. Laetentur coeli, et exsultet terra. ΘIX. Dan exspectat salutare Dei OAΦ de Nazareth potest aliquid boni esse BI EY. Benedictus Deus escam dedit timentibus se ΩKZT. Fructus oris mei dulcis factus est in

labiis meis INC. Dominus dat mihi linguam
disciplinae ΛΘΡ. Non moriar, sed vivam, et narrabo opera
Domini. ΙΩ. Qui ingreditur per me, salvus erit. ΤΚΟ quaeritur
judicium Domini ad populum ejus Damascus. ΟΛΖ quia
misertus est Deus Israelis, et humiles populi sui consolatus
est. ΜΝ. Sicut aqua frigida animae sitiēti, sic nuntius bonus
de terra longinqua. ΘΡΝΙΝΖΟΡΠΠ.

VERBA QUAE LOCUTUS EST. Ρ. Ν
ΠΑΧΟΜΙΟΥ *In visione erudiens fratres in
monasterio Mochansi de his quae eis eventura
essent, et illo dicente et loquente in spiritu,
excepta sunt a fratribus, quae vel facturi essent
principes monasteriorum, vel passuri.*

ΑΝΝΑΜΜΑΑΒΝΙΡΙΖΖΟΙΓΙΘ
ΡΗCΩΨΥΤΥΧ
ΨΑΟΜΝΠΦΧΓΘΙΑΨΒΙΜΕΤΑΖΑΡΕΤ.

X. Monasteriorum principes operati sunt iniquitatem in
sportellis suis: gladius perditionis ipsorum sub axella eorum,
qui est ortus: insidiantur apud januas inferni. Abundantia
terrae et bona quae largitus est Deus filiis hominum, dixerunt:
Venite, et scrutemur vias nostras, et videamus si inveniamus
fermentum, et mittamus illud in massam farinae, quae non

possit elevari, neque in altum consurgere; sed deficiat fame. Paraverunt laqueos pedibus suis, et arcum manibus, et securim humero portaverunt: veneruntque ad hominem qui habebat serram, et dixit eis: Ite, et ligna praecidite. Et dixerunt ei: Nequaquam; sed scrutamur vias nostras, et invenimus fermentum, ut mittamus illud in massam, quae non elevatur, neque in altum potest consurgere, sed defecit fame. Vocavit ergo homo amicos suos, et excoriaverunt pedes eorum, summitatesque manuum, hoc est, digitos; et defluerunt in terram. Venerunt autem pulli corvorum, et detulerunt eos, fecerunt ibi nidum, et corvi genuerunt in locis eorum, ac per eos inhabitata est terra.

VERBA PER LITTERAS P. N. PACHOMII *In lingua abscondita, de his quae futura sunt.*

XI. Verax est in omnibus Deus, qui dicit PN, omnes torrentes vadunt in mare K. Dominus respexit de coelo. A Non est ultra sapientia in te. MANYT Placet Domino in his qui timent Dominum. CΘOM Exsurge, ut quid dormitas, Domine? Θ sapientum oculi in capite eorum. Arrabon est patientia pauperis. HΘAM Laetitia justorum facere iudicium. N filius sapiens iudicium. ΦY dolor stulti est deficere disciplinam. T aufer vestimentum ejus; praeteribit enim injuriosus YΦ, et aliis faciet contumeliam. CN. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. KM usquequo respicis contemptores, et tacebis? TMA. Defecerunt oculi mei in salutare tuum. CΘ cor sapiens intelligit parabolam. T vidimus quod Sion spoliaverit

se gloriam, quam habuit ab initio: idcirco non incanduit C. Inter literas NY non scribatis Z, sed magis ex superfluo scribite AOA. AIA scio quod scribas ex temetipso. In his omnibus memento A, festina ut scribas I, et dicas quod ipsius sit hucusque E scriptum est INΩX ipse scripsit Ξ. et si scriptum est similiter et K, rursum expansum habeto O. tibi necessarium est numerare, et sic iterum scribo A et CHI. Pone Ω ante oculos tuos, ut bene sit animae tuae. Memento C, quod reversum sit in Kalendas, quod est ZΘO OY. Memento et scribe Z. propter K, quod est scriptum, non quo ego tibi nunc dicam, sed quo confidam, quod hanc diem audieris. P rursum tendit manum suam ad nos in diebus istis. Ante oculos tuos cor nostrum dolet pro C, quia vere est C, et sunt obliti Kalendarum. **101-102** Quod autem scripsistis A CHI, et alius ante nos fecit hoc idem, et dixit: *Ecce mitto vos sic oves in medio luporum (Matth. X).* Audivimus rursum de EINΩ, quod duae sunt molentes simul; una assumatur, et altera relinquatur.

EPISTOLA PATRIS NOSTRI THEODORI *Ad omnia Monasteria de Pascha.*

XII. Appropinquavit solemnitatis azymorum, in qua Pascha celebrandum est, de quo et Moyses exeunti populo de terra Aegypti praecepit dicens: *Comedite illud cum omni festinatione (Exod. XII).* Josias quoque rex justus diligentissime celebravit Pascha in diebus suis, et studium ejus hucusque narratur (**IV Reg. II**). Super quo et Apostolus loquitur: *Pascha nostrum immolatus est Christus (I Cor. V).*

Itaque in eo festa celebremus, sicut praeceptum est nobis. Accingite lumbos vestros, et calceate pedes calceamentis Evangelicis: habentes baculos in manibus, et lucernas ardentes; ut possimus comedere Pascha cum festinatione, et ascendamus in Jerusalem ante sex dies Paschae, sanctificantes nosmetipsos, ut sanctum diem in sanctitate celebremus, absque malitia et nequitia, in sanctimonia et veritate, qua praecepit nobis et Apostolus, et Pater noster, a quo coenobiorum vita fundata est. Ut pariter congregemur in pace, juxta terminos quos praeterire nefas est: ut nullus nostrum absque dispositione majorum in monasteriis remanere desideret; ut convenientes, absque praecepto majorum non veninat. Nos quoque qui videmur Praepositi esse fratribus, et conversationis eorum ostendere regulas, absque necessitate gravi non eos patiamur residere domi: nec pro nostra occasione Paschalis frequentia deseratur; ut inveniamur evacuare praecepta Patris nostri; sed ut contriti ea quae scripta sunt ab eo, normam veritatis putemus; et glorificetur Deus, qui posuit sicut oves familias. Videant recti, et laetentur; et omnis iniquitas obturet cor suum. Ut omnes nos, senatus filiorum Israel, et cum eis secundi veniamus ad Pascha, et nullus e nobis reliquus inveniatur, qui non impleat terminos Patris nostri: et dispensatores monasteriorum et domorum Praepositi, et omnis ordo fratrum, universaque membra in unum corpus coeant, ut suscitent templum Dei. Congregemur autem in pace atque concordia: ut fines sanctorum et Patris nostri regulas impleamus. Sed et catechumeni qui sunt in monasteriis, et exspectant terribilem remissionem peccatorum, et gratiam spiritualis mysterii, audiant per vos, quod flere debeant et lugere antiqua peccata, et praeparare se sanctificationi animarum et corporum, ut

possint sustinere Sanguinem et Corpus Domini Salvatoris: de quo etiam cogitasse terroris est. Caetera autem quae facere debeatis, optime nostis, nec necesse est per Epistolam commonere: ut praeparetis vos in tempore constituto, quod Pater noster disposuit. Nos et omnes fratres, qui nobiscum sunt, vos impendio salutamus, et universam fraternitatem quae in vestris est monasteriis.